

Γιάννης Γεωργακάς Ο πατέρας του «Μινιόν»

Ο άνθρωπος ο οποίος έμαθε τους Έλληνες τι σημαίνει να συνδυάζεις τις αγορές με το όνειρο, που έκανε το δημιούργημά του συνώνυμο με τα γιορτινά ψώνια δεν είναι κάποιος που είχε ζήσει στο Παρίσι ή στη Νέα Υόρκη. Ήταν ένας φτωχός βιοπαλαιστής που είδε τα όνειρά του να γίνονται πραγματικότητα και στη συνέχεια εφιάλτης.

Ιστορία τού «Μινιόν» ταυτίζεται επί πολλές δεκαετίες με εκείνη της Αθήνας. Μεγάλωνε όσο μεγάλωνε κι η πόλη και ταυτόχρονα ήταν εκείνο που έφερνε κάθε λογής δώρο των νέων καιρών.

Από τις πρώτες κυλιόμενες σκάλες μέχρι τα πρώτα κομπιούτερ και από τον πρώτο αναπτήρα triplex έως τα σχέδια για το πρώτο franchise. Το σημαντικότερο όμως είναι πάντα αυτό που δεν μπορεί να μετρηθεί σε ισολογισμούς. Το «Μινιόν» συνδέθηκε με τις ωραιότερες στιγμές στη ζωή των Αθηναίων, τότε που είχε ακόμη σημασία να πηγαίνεις σε ένα «χειροποίητο» κατάστημα και να γνωρίζεις τον ιδιοκτήτη που εννοείται ότι ήταν πάντα εκεί, άλλοτε μοιράζοντας σοκολάτες στα παιδιά, πλάι στην Κράισλερ με τον Αγιο Βασίλη κι άλλοτε κουβαλώντας τα πράγματα των πελατών («μια φορά πήγα τα

πράγματα κάτω, μου έδωσαν ένα εικοσάρικο, είμαι ο ιδιοκτήτης, κυρία μου, της είπα, αλλά πήρα το εικοσάρικο»).

Ακόμη κι όταν το «Μινιόν» ήταν ένας γίγαντας 1.000 υπαλλήλων και 120.000 διαφορετικών ειδών. Ας ακολουθήσουμε την πορεία του Γιάννη Γεωργακά που μας δίδαξε, όχι πώς κατακτάς το όνειρό σου -αυτό ήταν το εύκολο- αλλά πώς το φτάνεις έως τον ουρανό και πώς, όταν το βλέπεις να γίνεται στάχτη, ξαναρχίζεις από την αρχή.

Η ιστορία ενός ονείρου

Στο ορεινό χωριό Αυλώνα της Τριφυλίας, στη δεύτερη δεκαετία του 20ού αιώνα, οι επιλογές δεν ήταν πολλές. Μπορούσες μόνο να παλεύεις. Τη φτώχεια, την πείνα και την ελονοσία. Ο πατέρας του Γιάννη Γεωργακά, Μήτσος, χρόνια μετανάστης στην Αμερική, κατάφερε, επιστρέφοντας, να αγοράσει μαζί με τον αδερφό του ένα μαγαζάκι στην πλατεία του χωριού. Κάποια νύχτα όμως ληστές σήκωσαν τα πάντα και εξαφανίστηκαν με τα άλογά τους.

Η «επιχείρηση» καταστράφηκε και ο Μήτσος Γεωργακάς για να ζήσει την πολυμελή οικογένειά του (έξι κορίτσια και ο Γιάννης) μάζεψε μερικά νεογέννητα αρνάκια (από τα αδύναμα, που τα χαρίζανε όπως ήταν το έθιμο οι φτωχοί στους πάμφτωχους), έφτιαξε μια μικρή στάνη και συνέχισε τη βιοπάλη. Το 1926 μέσα στην απελπισία τους στέλνουν τον μικρό Γιάννη (δεν είχαν ούτε τα λεφτά για να τον γράψουν στο Γυμνάσιο) στην Αθήνα, να δουλέψει στο μπακάλικο ενός θείου του. Δουλεύει εκεί και (με ψεύτικο πιστοποιητικό) γράφεται και στο νυχτερινό σχολείο. Αργότερα, αφήνει το μπακάλικο για να δουλέψει σε πρατήριο τσιγάρων και ύστερα γίνεται βοηθός παπατζή.

«Μόλις εμείς, τα ?Νερά?, βλέπαμε αστυνομικό φωνάζαμε ?Σύρμα!?! κι ο παπατζής τα μάζευε και δρόμο. Η αμοιβή, πενήντα δραχμές για δέκα ώρες, μου έφτανε ίσια ίσα για φαγητό». Ύστερα φεύγει φαντάρος και το 1934 απολύεται και αρχίζει να δουλεύει πλασιέ με το ποδήλατό του. Γυρνάει τα περίπτερα κουβαλώντας μικροπράγματα. Ένα

από αυτά τα περίπτερα, στα Χαυτεία, που ονομάζεται «Μινιόν», το έχει νοικιάσει ο Άγγελος Σεραφειμίδης. Έχει επενδύσει εκεί κάτι λεφτά που έβγαλε στην Αμερική.

Ο Γεωργακάς μπαίνει συνεταίρος στη δουλειά και αρχίζει τις... καινοτομίες. «Αντί να πουλάμε ένα - ένα τα ξυραφάκια, πουλάμε πακετάκια με δέκα λάμες που κόστιζαν βέβαια φτηνότερα από το να τα αγοράζεις ένα - ένα. Για τον φτωχό κοσμάκη, αυτό ήταν μεγάλη οικονομία. Φτάσαμε να πουλάμε χίλια πακετάκια τη μέρα!». Με την ίδια λογική χτυπούν τις τιμές σε όλα τα είδη. Πολύ σύντομα νοικιάζουν και δεύτερο περίπτερο και στη συνέχεια δημιουργούν το πρώτο κατάστημα στα Χαυτεία. Το 1939 ξεκινούν τα πρώτα σχέδια επέκτασης αλλά τους προλαβαίνει ο πόλεμος.

Φεύγει για το μέτωπο. «Ο αέρας της νίκης μάς έκανε να ξεχνάμε την κούραση, τις πορείες στο χιόνι, τα ξενύχτια, την πείνα ακόμη και τις ψείρες». Ύστερα, τον ενθουσιασμό διαδέχεται η απογοήτευση. «Η προέλαση μας σταμάτησε. Και η δική μου μονάδα βρέθηκε σε ένα υψόμετρο 1.500 μέτρων όπου τα πάντα ήταν παγωμένα. Είδα μουλάρια ζωντανά καρφωμένα μέσα στην παγωμένη λάσπη. Η πείνα θέριζε τα σωθικά μας». Τον Απρίλιο του 1941 καταλήγει άρρωστος στο Νοσοκομείο Ιωαννίνων και όταν συνέρχεται, επιστρέφει κακήν κακώς στην Αθήνα. Την ίδια χρονιά φυλακίζεται από τους Γερμανούς για τρεις μήνες. Μόλις στέκεται στα πόδια του, συνεχίζει τη δουλειά στο «Μινιόν».

Η πολυπόθητη Απελευθέρωση έρχεται το 1944, αλλά την ακολουθεί ο Εμφύλιος. Το κατάστημα βρίσκεται στο κυβερνητικό στρατόπεδο αλλά οι αποθήκες του στους αντάρτες! Τα εμπορεύματα του «Μινιόν» κατάσχονται, ενώ απέναντί τους εμφανίζεται ο πρώτος ισχυρός ανταγωνιστής, το «Μπιζού», που αντιγράφει τις μεθόδους του «Μινιόν». Τίποτε όμως δεν είναι ικανό να τον σταματήσει. Μόλις ηρεμούν τα πράγματα, το 1950 (ο συνétaίρός του στο μεταξύ έχει φύγει ξανά στην Αμερική) ζητάει και παίρνει άδεια εξαγωγής ελληνικών προϊόντων και εισαγωγής ξένων. Στο τέλος της δεκαετίας έχει αγοράσει ένα ολόκληρο δεκαώροφο κτίριο, πάντα κοντά στην Ομόνοια και λίγο μετά αγοράζει και το διπλανό του.

Με αυτό τον τρόπο, νοικιάζοντας και αγοράζοντας, θα φτάσει το 1975 να κατέχει ένα τεράστιο μπλοκ 5 δεκαώροφων κτιρίων, με πωλήσεις που ξεπερνούν το τρομακτικό εκείνη την εποχή ποσό του ενός δισεκατομμυρίου δραχμών! Το «Μινιόν» πουλάει τα πάντα. Από καρφίτσες μέχρι αυτοκίνητα. Και από τρόφιμα μέχρι κομπιούτερ. Αλλά η πραγματικά απίστευτη ιστορία αρχίζει από τη βραδιά της πυρκαγιάς. «Δεκέμβριος 1980. Παρασκευή 19 του μηνός. Τρεις η ώρα μετά τα μεσάνυχτα. Η φωνή στο σύρμα, κραυγή: “Το Μινιόν έπιασε φωτιά! Το Μινιόν καίγεται. Τρέξτε!”».

Η Πυροσβεστική ελάχιστα πράγματα έσωσε. Οι περισσότερες δυνάμεις της κατευθύνθηκαν στο κατάστημα «Κατράντζος» χωρίς να καταφέρουν να σώσουν ούτε αυτό, με την αιτιολογία ότι κινδύνευε το κέντρο της Αθήνας. Ήταν η αρχή μιας σειράς εμπρησμών στα περισσότερα μεγάλα καταστήματα εκείνης της εποχής. Κανείς ένοχος δεν βρέθηκε ποτέ. «Κοιτούσα την καταστροφή, που ανεμπόδιστη από δύο μόνο πυροσβεστικά ολοκλήρωνε λεπτό προς λεπτό το έργο της. Και ήμουνα ξαφνικά, το ένιωθα, ο πιο φτωχός άνθρωπος του κόσμου. Το φτωχός όμως δεν με πείραζε. Με πείραζε που ήμουνα ο πιο καταχρεωμένος φτωχός του κόσμου!». Οι ζημιές υπολογίστηκαν σε δύο δισεκατομμύρια δραχμές. Η ασφαλέστερη λύση ήταν να κηρύξει

χρεοκοπία. Αλλά εκείνος αρνείται κατηγορηματικά. Στο πλάι του η σύντροφος της ζωής του, η Αμαλία. Στόχος τους να ξαναφτιάξουν το «παιδί τους».

Μετά την καταστροφή

Αρχίζει η... πολιορκία του τότε πρωθυπουργού Γεωργίου Ράλλη, που υπόσχεται αμέριστη συμπαράσταση. Οι υπουργοί του όμως δεν δείχνουν τον ίδιο ενθουσιασμό και πάντα βρίσκουν έναν τρόπο να μπλοκάρουν τα δάνεια που χρειάζεται. Εκείνος, έστω και υπερχρεωμένος, έχει αρχίσει να ξαναχτίζει το κατάστημα. Ζητάει βοήθεια από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, Πρόεδρο τότε της Δημοκρατίας. «Θα τους το πω, αλλά δεν με ακούν», του ομολογεί εκείνος με παράπονο. Λίγο πριν από τις εκλογές παίρνει ενίσχυση 70 εκατομμύρια δραχμές. Το 1981 η κυβέρνηση αλλάζει. Ο Ανδρέας Παπανδρέου τον δέχεται μία φορά, του υπόσχεται βοήθεια και λίγο αργότερα εγκρίνεται ένα δάνειο 100 εκατομμυρίων. Χρειάζονται όμως πολύ περισσότερα. Τότε, ο εβδομηντάχρονος Γεωργακάς αρχίζει την καταδίωξη του Ανδρέα. Στη Βιέννη, όπου έχει βρεθεί για επίσημη επίσκεψη, στις διακοπές του στην Κέρκυρα, στο φουαγιέ του Χίλτον στο Τορόντο. Ο Ανδρέας λέει στους υπουργούς που τον συνοδεύουν: «να φροντίσετε να λυθούν τα προβλήματα του "Μινιόν"».

Τελικά εντάσσουν το «Μινιόν» κατ' εξαίρεση σε έναν νόμο για τις προβληματικές βιομηχανίες και το 1983 το κατάστημα περνάει στα χέρια του κράτους. «Με άφησαν να το διοικώ όμως ως υπάλληλος τώρα του κράτους για επτά ολόκληρα χρόνια! Ως υπάλληλος μέσα στο ίδιο μου το μαγαζί!». Του κάνουν μάλιστα έλεγχο για τυχόν ατασθαλίες. Δεν βρίσκουν τίποτε, του ζητούν συγνώμη. Εκείνος συνεχίζει να ονειρεύεται. Το 1989 ταξιδεύει στην Κίνα, μαζί με άλλους εκατό Έλληνες επιχειρηματίες. «Ίσως ήταν μια ευκαιρία να ανοίξουμε ένα "Μινιόν" στην Κίνα»(!) σημειώνει στην αυτοβιογραφία του. Είναι ακόμη «υπάλληλος», το 1991 όμως καταφέρνει να συγκεντρώνει το ποσό που χρειάζεται, εξαγοράζει το «Μινιόν» και το παίρνει πίσω. Το ανακοινώνει ζωντανά από τα μεγάφωνα του καταστήματος. Μένει για έναν χρόνο ακόμη και το 1992 το αφήνει στους συνεταιίρους του. Αισθάνεται ότι έχει εξασφαλίσει το μέλλον για το μοναδικό «παιδί» που απέκτησε ποτέ. Η σκληρή πραγματικότητα είναι ότι το Μινιόν δεν θα αντέξει πολύ ακόμη - θα κλείσει το 1998. Ποτέ μη λες ποτέ όμως.

Στο κατώφλι του 2009, η είδηση που κυκλοφορεί είναι ότι το Μινιόν ετοιμάζεται για μια ακόμη φορά να μπει στο παιχνίδι. Ο Γιάννης Γεωργακάς έφυγε το 2002 στα 90 του. Αλλά αν το Μινιόν ανοίξει ξανά, δεν μπορεί, θα είναι κάπου εκεί. Ίσως δίπλα σε μια αόρατη Κράισλερ του '60, με τον Αϊ-Βασίλη στο τιμόνι, να μοιράζει σοκολάτες στα παιδιά στην οδό Πατησίων.

Πρωτιές του Μινιόν

Το Μινιόν χάρη στον Γιάννη Γεωργακά ήταν το πρώτο κατάστημα στην Ελλάδα που:

- καθιέρωσε τις ετήσιες εκπτώσεις
- κατάργησε τα παζάρια, που ίσχυαν μέχρι τότε, και έβαλε καθορισμένες τιμές
- καθιέρωσε τη διαφήμιση στο ραδιόφωνο και αργότερα στην τηλεόραση

- έβαλε στα κτίριά του κυλιόμενες σκάλες
- έβαλε air condition
- έκανε χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή
- καθιέρωσε τη λίστα αγορών και τη λίστα γάμου
- δημιούργησε σχολές πωλητών και στελεχών
- καθιέρωσε τα σεμινάρια προσωπικού
- λειτούργησε εστιατόριο καφετέρια-μπαρ στους ορόφους του
- καθιέρωσε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις στους χώρους του.

Ζωή, ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΕΩΣ

«Έζησα συχνά με αβεβαιότητες και πολλές φορές επικίνδυνα, με βάρη ασήκωτα και υγεία κακή. Όμως έζησα και δημιούργησα. Και μπορώ σήμερα, στα 80 μου, να πω: ξεκίνησα άρρωστος. Σήμερα είμαι υγιής. Ξεκίνησα αμόρφωτος. Σήμερα έχω δίπλωμα Πανεπιστημίου. Ξεκίνησα φτωχός. Σήμερα δεν είμαι φτωχός. Ξεκίνησα χωριάτης. Σήμερα μιλάω ξένες γλώσσες. Ξεκίνησα χωρίς τίποτε στα χέρια μου και έφτιαξα το Μινιόν για μένα και όχι μόνο για μένα»

-Από την αυτοβιογραφία του Γιάννη Γεωργακά

Γρηγόρης Παπαδογιάννης

Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα ΕΘΝΟΣ στις 10 Ιανουαρίου 2009